

C/2025/6524

3.12.2025 г.

Изложение на мотивите на Съвета: Позиция (ЕС) № 13/2025 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на регламент на Европейския парламент и на Съвета относно принудителното лицензиране за целите на управлението на кризи и за изменение на Регламент (ЕО) № 816/2006

(C/2025/6524)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 27 април 2023 г. Комисията публикува законодателен пакет, предназначен да модернизира и доразвие патентното право в ЕС въз основа на плана за действие на Комисията от 2020 г. в областта на интелектуалната собственост ⁽¹⁾.
2. Пакетът за патентите съдържа шест законодателни предложения, включително предложението за регламент относно принудителното лицензиране за целите на управлението на кризи и за изменение на Регламент (ЕО) № 816/2006. Предложението се основава на членове 114 и 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
3. Становището на Европейския икономически и социален комитет по това предложение беше прието на 20 септември 2023 г. ⁽²⁾ Европейският надзорен орган по защита на данните даде становището си на 28 юли 2023 г.
4. Европейският парламент прие позицията си на първо четене ⁽³⁾ по предложението на 13 март 2024 г. след приемането на доклада по предложението в комисията по правни въпроси (JURI) на 13 февруари 2024 г. На 18 ноември 2024 г. комисията по правни въпроси на Европейския парламент преназначи г-н Adrián Vázquez Lázara (EPP, ES) за докладчик по предложението.
5. Работна група „Интелектуална собственост“ започна задълбочено разглеждане на предложението през януари 2024 г. по време на белгийското председателство. Разглеждането се проведе в рамките на осем заседания — от януари до май 2024 г.
6. След като разгледа текста, на 26 юни 2024 г. Комитетът на постоянните представители прие мандата на Съвета ⁽⁴⁾ за междуинституционални преговори.
7. Междуинституционалните преговори започнаха с първата тристранна среща на 10 декември 2024 г. по време на унгарското председателство. Втората и третата тристранна среща се проведе по време на полското председателство съответно на 26 март и 21 май 2025 г. Освен това бяха проведени 21 междуинституционални технически срещи. На третата тристранна среща от 21 май 2025 г. съзаконодателите постигнаха предварително споразумение.
8. На 13 юни 2025 г. Комитетът на постоянните представители анализира окончателния компромисен текст с оглед на постигането на споразумение и го потвърди ⁽⁵⁾.
9. Комисията JURI на Европейския парламент одобри резултата от междуинституционалните преговори на 24 юни 2025 г. На 30 юни 2025 г. председателят на комисията JURI изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което се посочва, че ако Съветът приеме позицията си на първо четене в съответствие с договореното предварително споразумение в неговата цялост, той ще препоръча на пленарната сесия на Парламента въпросната позиция на Съвета, след проверка от юрист-лингвистите, да бъде приета без изменения на второ четене.

II. ЦЕЛ

10. Целта на предложения регламент е да се въведе система на Съюза за принудително лицензиране, която може да укрепи устойчивостта на ЕС чрез справяне с определени кризи с трансгранично измерение в рамките на Съюза. В ситуации, когато други средства, включително доброволни споразумения, може да не бъдат намерени или да не са подходящи, принудителният лиценз на Съюза би улеснил достъпа до продукти от особено значение при криза, които са защитени с права върху интелектуалната собственост.

⁽¹⁾ 13354/20.

⁽²⁾ 13349/23.

⁽³⁾ T9-0143/2024.

⁽⁴⁾ 11613/24.

⁽⁵⁾ 9765/25.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

11. Позицията на Съвета на първо четене съдържа следните основни елементи, по които беше постигнато споразумение между законодателите:

- i. Регламентът не налага задължение за разкриване на търговски тайни. Беше въведено обаче пояснение, за да се уточни, че регламентът не изключва доброволното сключване на споразумения относно търговските тайни.
- ii. Що се отнася до въпросите, свързани с обхвата, Актът за интегралните схеми и Регламентът за сигурността на доставките на газ бяха заличени от списъка на антикризисните инструменти, които дават възможност за предоставяне на принудителен лиценз на Съюза. Беше постигнато споразумение останалите антикризисни инструменти да бъдат изброени само в приложението към регламента, а свързаните с отбраната продукти да бъдат изрично изключени от обхвата.
- iii. Актовете за изпълнение относно предоставянето, изменението и прекратяването на принудителен лиценз на Съюза ще бъдат приети, като се използва процедурата по разглеждане. Беше включена клауза за непредоставяне на становище, за да се гарантира, че актове за изпълнение не могат да бъдат приемани, когато комитетът по комитология не е дал становище.
- iv. Беше договорено, че едно от общите условия за предоставяне на принудителен лиценз на Съюза би било невъзможността за постигане на доброволно споразумение в разумен срок. Беше добавена обаче разпоредба, за да се поясни, че доброволни споразумения могат да бъдат сключвани по всяко време, докато тече процедурата, или след предоставянето на принудителен лиценз.
- v. Таванът от 4 % за възнаграждението, предложен от Комисията, беше премахнат. Критериите за определяне на възнаграждението бяха коригирани, за да се подчертае икономическата стойност на съответните дейности, разрешени съгласно принудителния лиценз на Съюза, и получената публична подкрепа за разработване на изобретението.
- vi. Глобите и периодичните имуществени санкции за неспазване от страна на лицензополучателя на задълженията, предвидени в регламента, бяха коригирани, за да доведат до по-ниски плащания от предложените от Комисията и за да се вземат предвид МСП. Регламентът не предвижда глоби или периодични имуществени санкции за титулярите на права.
- vii. Що се отнася до измененията на Регламент (ЕО) № 816/2006 за износа, законодателите решиха да ограничат въведените промени до тези, които позволяват съвместното съществуване на Регламент (ЕО) № 816/2006 и Регламента относно принудителното лицензиране в Съюза по надежден от правна гледна точка начин.
- viii. Комисията е длъжна редовно да оценява списъка на антикризисните инструменти в приложението към регламента и да докладва за оценката на законодателите на всеки пет години. Като част от оценката Комисията ще трябва да обърне специално внимание на въпроса за полупроводниците за медицинско оборудване.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

12. Позицията на Съвета на първо четене отразява напълно компромиса, постигнат при преговорите между Европейския парламент и Съвета със съдействието на Комисията.
13. Ето защо Съветът счита, че позицията му на първо четене е балансирано представяне на резултатите от преговорите и че след като бъде приет, регламентът ще въведе система на Съюза за принудително лицензиране, която ще допринесе за укрепване на устойчивостта на ЕС чрез преодоляване на определени кризи с трансгранично измерение в рамките на Съюза.